

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet; En ny lag om ordningsvakter m.m. (SOU 2021:38)

Er beteckning: Ju2021/02070

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att verksamheter med tillstånd enligt alkohollagen, förenat med villkor avseende användande av ordningsvakter, ska undantas från kravet på tillstånd enligt lagen om ordningsvakter.

Länsstyrelsen ser behov av att utbildningen för ordningsvakter omfattar utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

Länsstyrelsen påtalar att förslaget att ta bort registerkontrollen hos Säkerhetspolisen innebär en risk för att olämpliga personer godkänns för anställning i auktoriserade bevakningsföretag.

Länsstyrelsen vill betona vikten av att ett yttrandeförfarande till Polismyndigheten blir tidseffektivt och håller en hög kvalitet, samt att lagstiftaren är tydlig med i vilken omfattning Länsstyrelsen ska utöka sina registerkontroller, och hur det ska genomföras.

Länsstyrelsen påtalar även att förslagen om att Länsstyrelsen i större utsträckning ska genomföra registerkontroller skulle innebära ökade resursbehov och kostnader för länsstyrelserna.

Avsnitt 4 Användning av ordningsvakter

Avsnitt 4.6.4

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Som utredaren påpekar ska yttrande som regel inhämtas från Polismyndigheten vid ansökan om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622). Ett tillstånd kan förenas med villkor om att ett visst antal ordningsvakter ska tjänstgöra på serveringsstället under vissa tider. I remissförfarandet är det således sådana frågor som ställs till Polismyndigheten, som gör en prövning av det aktuella serveringsställets behov av sådana villkor. Länsstyrelsen delar därför utredarens uppfattning att det inte kan anses motiverat att en verksamhet med ett sådant villkorat tillstånd dessutom ska omfattas av tillståndskrav enligt lagen om ordningsvakter. Länsstyrelsen ska i sin verksamhet verka för att förenkla och underlätta för företag enligt 5 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Förslaget om undantag är en sådan förenkling som Länsstyrelsen anser är motiverad.

Avsnitt 6 Förordnande av ordningsvakter

Avsnitt 6.5.4

Länsstyrelsen ser, utöver utredarens förslag i denna del, även behov av att utbildningen omfattar utbildning i metoden ansvarsfull alkoholservice (AAS), en metod framtagen av STAD, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem (ett kompetenscentrum inom ANDT-preventionsområdet), och som riktar sig till serveringspersonal, krögare, ordningsvakter och entrévärdar. Många ordningsvakter arbetar i eller i anslutning till krogmiljö eller liknande, och utbildningen, eller delar av utbildningen, anser Länsstyrelsen kan vara ett bra komplement till den övriga utbildningen för ordningsvakter. Det har visat sig att metoden och de kunskaper utbildningen ger har bidragit till bättre ordning och en högre grad av nykterhet på krogar. En bred och god kunskap på området bland ordningsvakter kan bidra till bättre samverkan mellan ordningsvakter, serveringspersonal, kommunhandläggare och Polismyndigheten. En förbättrad samverkan kan i sin tur förbättra möjligheterna att upptäcka till exempel droghantering på serveringar, och ge en ökad samsyn kring olika typer av företeelser, såsom "överservering" (att servera alkohol till en påtagligt berusad person). Även Folkhälsomyndigheten har utbildningsmaterial avseende metoden.

Avsnitt 10 Tillsyn och kontroll av anställda vid auktoriserade bevakningsföretag

Avsnitt 10.15.3

Länsstyrelsen påtalar följande angående förslaget att ta bort registerkontrollen hos Säkerhetspolisen. Förslaget innebär enligt Länsstyrelsen en risk för att olämpliga personer godkänns för anställning i auktoriserade bevakningsföretag, eller för att bedriva bevakningsverksamhet. Som utredaren förslår ska ett yttrandeförfarande till Polismyndigheten i viss mån ersätta denna prövning. Om förslaget genomförs är det enligt Länsstyrelsen viktigt att ett sådant remissförfarande blir tidseffektivt och att det säkerställs att prövningen håller en hög kvalitet och rättssäkerhet i fråga om den enskilde personens lämplighet.

Länsstyrelsen konstaterar även att förslaget innebär att den kontinuerliga registerkontrollen hos Säkerhetspolisen tas bort. Den kontroll Länsstyrelsen kan genomföra är begränsad till att omfatta kontroller i belastnings- respektive misstankeregistret, och det finns i dagsläget inte någon annan teknisk lösning för kontrollen än att utföra den manuellt. Det framgår inte av utredningen i vilken omfattning Länsstyrelsen ska utöka sina registerkontroller, men en utökning av den manuella registerkontrollen blir av naturliga skäl en tidskrävande arbetsuppgift som skulle komma att medföra ett ökat resursbehov hos länsstyrelserna. Länsstyrelsen efterfrågar därför förtydligande kring hur den löpande registerkontrollen hos länsstyrelsen ska genomföras.

Avsnitt 10.15.4

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget under förutsättning att det införs ett krav på yttrande från Polismyndigheten i prövningen, i de fall registerkontrollen hos Säkerhetspolisen tas bort. Ett yttrandeförfarande får anses nödvändigt om registerkontrollen hos Säkerhetspolisen tas bort. Förfarandet kan öka möjligheten att få uppgifter om huruvida en person förekommer i brottsutredningar och till exempel har kopplingar till organiserad brottslighet, och därmed kan bedömas olämplig. Yttrandeförfarandet och en ökad samverkan med Polismyndigheten på regional och lokal nivå kan förbättra prövningen genom att ge länsstyrelserna ett bra underlag för sin prövning. Länsstyrelsen vill betona vikten av en tydlig reglering i frågan om huruvida

yttrande alltid ska inhämtas. Om kontrollen hos Säkerhetspolisen tas bort kan det finnas skäl att införa ett krav på yttrande, eller i vart fall ett tydligt rekvisit för när yttrande ska inhämtas.

Avsnitt 10.15.7

Länsstyrelsernas tillsyn över godkänd personal

Länsstyrelsen instämmer i att bestämmelserna om länsstyrelsernas kontroller av anställda i bevakningsföretag behöver förtydligas, i synnerhet om registerkontrollen hos Säkerhetspolisen tas bort och länsstyrelserna förväntas utöka sina kontroller. Det är av vikt att det framgår i vilken utsträckning länsstyrelserna ska genomföra denna kontinuerliga kontroll. Som framförts i avsnitt 10.15.3 är förfarandet idag manuellt och tidskrävande.

Länsstyrelsernas kontroll samt uppgifter från Polismyndigheten

Utredaren konstaterar att det saknas möjlighet att ha en kontinuerlig bevakning hos Polismyndigheten utifrån det tillkommer uppgifter om en person som behandlas med stöd av lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område. Utredaren menar att Polismyndigheten bör kunna meddela föreskrifter om en skyldighet för Polismyndigheten att underrätta länsstyrelserna om omständigheter som kan ha betydelse för bedömningen av en persons laglydnad och lämplighet i övrigt om Polismyndigheten har skäl att anta att personen är godkänd för anställning hos auktoriserat bevakningsföretag.

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning i fråga om behov av uppgiftslämnande från Polismyndigheten. I det fall den kontinuerliga kontrollen hos Säkerhetspolisen tas bort, och ersätts av ökad informationshämtning från Polismyndigheten, bör det övervägas att införa en skyldighet för Polismyndigheten att informera länsstyrelserna om Polismyndigheten får kännedom om att en brottsmisstänkt är anställd i eller driver ett auktoriserat bevakningsföretag.

Bevakningsföretagens ansvar för sökandens lämplighet

Länsstyrelsen är positiv till förslaget. Polismyndigheten bör enligt utredaren kunna meddela närmare föreskrifter om hur företagen ska uppfylla kravet på lämplig organisation utifrån behovet av kontroller av personalens lämplighet samt en skyldighet att underrätta Länsstyrelsen om omständigheter som kan vara av betydelse för bedömningen av personalens lämplighet både vid ansökan om godkännande och under pågående anställning. Länsstyrelsen efterfrågar en sådan föreskriftsreglering och vill betona vikten av en tydlig reglering i frågan. Det behöver vara tydligt för företagen vad de ska göra och vad de ska kunna uppvisa, för att kraven ska få den effekt som önskas, och för att länsstyrelserna i sin tillsyn ska kunna ställa tydliga krav på åtgärder.

Avsnitt 11 Konsekvensanalys

Avsnitt 11.4.6

Det är Länsstyrelsens uppfattning att förslaget om att ta bort lagkravet på medborgerlig pålitlighet inte kommer att få några större ekonomiska konsekvenser för länsstyrelserna eftersom registerkontrollen ersätts av ett remissförfarande till Polismyndigheten.

Den största ekonomiska konsekvensen av lagförslagen avser Länsstyrelsens tillsynsarbete. Som utredaren lyfter fram kommer utförandet av kontinuerliga kontroller öka kostnaderna för länsstyrelserna. Enligt utredningens mening finns det stora fördelar med att länsstyrelserna kan använda sig av automatiserad bevakning som kan ge en signal om när en anställd i

bevakningsföretag förekommer i misstanke- och belastningsregistren. Utredaren påtalar att ett sådant system skulle kunna bli ganska kostsamt att utveckla och införa, men att det troligen skulle vara ändamålsenligt för att minska de kostnader som utredningens förslag innebär för länsstyrelserna.

Länsstyrelsen konstaterar att det skulle innebära ökade kostnader för Länsstyrelsen att införa kontinuerliga kontroller av alla som är godkända för anställning i bevakningsföretag, dels för att genomföra registerkontrollerna dels för att hantera de uppgifter som uppkommer. Innan ett eventuellt beslut om att utöka länsstyrelsernas kontroller är det enligt Länsstyrelsen därför av stor vikt att frågan hur kontrollerna ska ske och hanteras utreds.

Avsnitt 12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser m.m.

Avsnitt 12.2.2

Länsstyrelsen ställer sig frågande till vad som avses med att godkända enligt tidigare bestämmelser även fortsättningsvis kontrolleras enligt dessa även efter att lagändringarna trätt i kraft, och om det innebär att de som då är godkända och kontrolleras löpande av Säkerhetspolisen fortsatt ska göra det. Länsstyrelsen efterfrågar förtydligande i denna del.

De som medverkat i yttrandet

Beslut om detta yttrande har fattats av landshövding Carl Fredrik Graf med förvaltningshandläggare Johanna Gullqvist som föredragande. Förvaltningshandläggare Marie Gustafsson Ekström, tillsynshandläggare Susann Lundström och länsjurist Linnea Hjorter har medverkat i yttrandet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

ju.L4@regeringskansliet.se